

Sygn. akt III U 21/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy A. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o wyrównanie emerytury

na skutek odwołania A. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 18 listopada 2013 r., **znak:**(...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni A. D. prawo do wyrównania emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.

Sygn. akt III U 21/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 stycznia 2014 r.

Decyzją z dnia 18 listopada 2013 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawczyni A. D. uchylecia decyzji (znak: (...)) z dnia 12 października 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r.

W podstawie prawnej decyzji powołano art. 151 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

W uzasadnieniu decyzji podano, iż decyzją z dnia 12 października 2011 r. w oparciu o przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku

z art. 103a ustawy z grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Zakład zawiesił wnioskodawczyni prawo

do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. W dniu 8 listopada 2013 r. został złożony wniosek o wypłatę świadczenia emerytalnego za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. Decyzją z dnia 29 lutego 2012 r. Zakład podjął wypłatę emerytury od dnia 1 stycznia 2012 r. Organ rentowy wskazał, iż zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i z tym dniem następuje utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego, którego dotyczy orzeczenie Trybunału. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (sygn. akt K 2/2012), został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z 2012 r. z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie,

w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Organ rentowy podkreślił, iż Trybunał Konstytucyjny nie wskazał ani w wyroku, ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej wskazanych wyżej przepisów. Tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012 r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy

o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wobec powyższego Zakład odmówił uchylenia decyzji z dnia 12 października 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta dotyczy zawieszenia prawa do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r., co oznacza brak podstaw do wypłaty wyrównania emerytury zawieszanej w tym okresie.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła wnioskodawczyni A. D., wnosząc o jej zmianę poprzez uchylenie decyzji organu rentowego z dnia 12 października 2011 r. znak: (...) w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podała, iż po osiągnięciu wymaganego wieku i stażu pracy wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z dnia 16 października 2009 r. organ rentowy ustalił wnioskodawczyni prawo do emerytury od dnia 1 października 2009 r., tj. od dnia, w którym wnioskodawczyni zgłosiła wniosek. Nadal kontynuowała zatrudnienie. Decyzją z dnia 12 października 2011 r. ZUS zawiesił jej prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. z uwagi na brak rozwiązania umowy o pracę. Decyzją z dnia 29 lutego 2012 r. organ rentowy podjął wypłatę emerytury od dnia 1 stycznia 2012 r.,

a więc odmowa wypłaty emerytury dotyczyła okresu od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. Wnioskodawczyni wskazała, iż w dniu 8 listopada 2013 r. złożyła wniosek o wypłatę zawieszzonego świadczenia emerytalnego za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. Organ rentowy zaskarżoną decyzją odmówił wnioskodawczyni wypłaty emerytury za ten okres. Wnioskodawczyni powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 i wskazała, że w jego świetle należy przyjąć, że przyczyna prawna wstrzymania wypłaty emerytury nigdy nie istniała. Z uwagi na wiążące stwierdzenie Trybunału Konstytucyjnego, dany przepis pozostaje w sprzeczności z aktem prawnym wyższego rzędu, nie powinien on być już uwzględniany przez organy stosujące prawo przy rozpoznawaniu spraw, co do roszczeń przypadających za okres przed ogłoszeniem wyroku Trybunału w Dzienniku Ustaw.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 z datą wejścia w życie w dniu 22 listopada 2012 r. (data jego ogłoszenia w Dzienniku Ustaw), wykluczające zastosowanie przepisów art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do emerytów, którzy uzyskali świadczenie emerytalne przed dniem 1 stycznia 2011 r. odnosi się również

do sytuacji wnioskodawcy. Trybunał Konstytucyjny nie przewidział w swoim orzeczeniu jego wstecznego skutku – konieczności przywrócenia prawa do zawieszonych świadczeń z jego wypłatą od początku – od dnia 1 października 2011 r. Wyrok Trybunału

z dnia 13 listopada 2012 r. nie zawiera takiego stwierdzenia. Co do zasady, stosownie do art. 190 Konstytucji, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego obowiązują od dnia ich ogłoszenia w publikatorze, w którym został ogłoszony akt prawny uznany następnie takim orzeczeniem Trybunału za niezgodny

z Konstytucją. Oznacza to, że orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego,

w których wyraźnie nie określono wstecznego ich stosowania, mają charakter prospektywny, tj. wywołują skutki prawne na przyszłość. Odnośnie ww. wyroku Trybunału Konstytucyjnego, organ rentowy podniósł, iż został on ogłoszony w Dz. U. z dnia 22 listopada 2012 r. Od tej daty orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego weszło w życie, w związku z czym od tej daty należy uwzględnić skutki prawne, jakie wywołało w zakresie sytuacji prawnej emerytów, których dotyczy. Mając jednocześnie na względzie, że

w przypadku podjęcia już uprzednio wypłacanej emerytury, stosownie do art. 135 ustawy emerytalnej, wejście w życie ww. orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego należy traktować jako okoliczność uzasadniającą ponowne podjęcie wypłaty emerytury. Przy czym podjęcie wypłaty zawieszonych emerytur następuje wyłącznie na bieżąco, tj. od 22 listopada 2012 r., jeżeli skarga o wznowienie postępowania, w myśl art. 145a kodeksu postępowania administracyjnego została zgłoszona do 24 grudnia 2012 r. lub od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, gdy zgłoszenie to nastąpiło po 24 grudnia 2012 r. W związku z powyższym, zdaniem organu rentowego, skarga wnioskodawcy, w której powołuje się na ww. orzeczenie TK, zasługuje na uwzględnienie w części, w jakiej żądanie dotyczy wyrównania emerytury za okres najwcześniej od 22 listopada 2012 r.

Ze względu na argumenty wskazane powyżej nie ma podstaw do wyrównania za okres poprzedzający tę datę, tj. od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. Organ rentowy podkreślił, że możliwość podjęcia wypłaty emerytury osobom, które uzyskały świadczenie przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest wynikiem oceny przepisów art. 103a ustawy emerytalnej przez Trybunał Konstytucyjny co do ich zgodności z Konstytucją. Do czasu wejścia w życie orzeczenia Trybunału,

że przepis ten w zakresie, w jakim dotyczy ww. emerytów jest niezgodny

z Konstytucją (jest zgodny z Konstytucją w przypadku pozostałych emerytów), obowiązywało domniemanie konstytucyjności tego przepisu w pełnym zakresie – stanowił on element obowiązującego porządku prawnego, którym związany był zarówno organ, jak i sądy. Domniemanie to zostało obalone dopiero w związku z ww. orzeczeniem przez jedyny władny w tym zakresie organ, tj. Trybunał Konstytucyjny, ze skutkiem na przyszłość. Należy zatem stwierdzić, że w dacie wydania decyzji o zawieszeniu emerytury, przepisy

art. 103a ustawy emerytalnej, będące podstawą stanowiska organu, stanowiły prawo obowiązujące, korzystały z domniemania konstytucyjności, mogły oraz były stosowane na warunkach w nich wymienionych, zarówno przez organ rentowy, jak i przez sądy ubezpieczeń społecznych w ramach sądowej kontroli decyzji organu rentowego. Organ rentowy, działał zatem na podstawie i w granicach obowiązującego prawa. Przepis ten nie budził dotychczas wątpliwości co do jego zgodności z prawem również

w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, który wyrokował wielokrotnie w tego typu sprawach. Okoliczność, że następnie w listopadzie 2012 r. Trybunał uznał ww. przepis za niekonstytucyjny, nie może zatem skutkować przypisaniem organowi odpowiedzialności za niewypłacenie emerytury w okresie, w którym obowiązywało domniemanie zgodności działania organu rentowego, jak też Sądu ze stanowionym prawem.

Sąd Okręgowy w Przemyślu – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni A. D., urodzona (...), w dniu 7 października 2009 r. złożyła wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim, iż nadal pozostaje w stosunku pracy w Miejskim (...)

w J.. Przedłożyła dokumentację poświadczającą przebieg jej zatrudnienia, w tym m.in. zaświadczenie z dnia 6 października 2009 r. wystawione przez Miejski (...)w J.

na potwierdzenie zatrudnienia tam od dnia 1 czerwca 1990 r. na czas nieokreślony.

Decyzją z dnia 16 października 2009 r. (...) Oddział w R. przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 1 października 2009 r.

Natomiast decyzją z dnia 12 października 2011 r. organ rentowy wstrzymał wypłatę wnioskodawczyni emerytury, począwszy od dnia 1 października 2011 r. Jednocześnie wskazano, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu, gdyż wnioskodawczyni kontynuuje zatrudnienie. W celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć w Oddziale ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

W dniu 9 stycznia 2012 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o przeliczenie świadczenia, do którego dołączyła świadectwo pracy z dnia 5 stycznia 2012 r. wystawione przez Miejski (...) w J., z którego wynika, że wnioskodawczyni była zatrudniona w tym zakładzie pracy od 1 czerwca 1990 r. do 5 stycznia 2012 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika i starszego pracownika socjalnego.

Decyzją z dnia 15 lutego 2012 r. ZUS przeliczył wnioskodawczyni emeryturę od dnia 1 stycznia 2012 r.

Kolejną zaś decyzją z dnia 29 lutego 2012 r. ZUS wznowił wypłatę świadczenia wnioskodawczyni od dnia 1 stycznia 2012 r.

W dniu 8 listopada 2013 r. wnioskodawczyni skierowała pismo do ZUS, w którym wskazała, iż w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego nie zgadza się z decyzją z dnia 12 października 2011 r., którą organ rentowy wstrzymał jej wypłatę świadczenia emerytalnego, ponieważ Trybunał Konstytucyjny uznał, że wstrzymywanie wypłaty emerytury ze względu na nierozwiązanie stosunku pracy jest niezgodne z Konstytucją.

Zaskarżoną decyzją z dnia 18 listopada 2013 r. ZUS odmówił wnioskodawczyni uchylecia decyzji z dnia 12 października 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r.

Dowód - akta emerytalne wnioskodawczyni:

- wniosek o emeryturę z dnia 7.10.2009 r.,
- zaświadczenie z dnia 7.10.2009 r. wystawione przez M. w J.,
- decyzja ZUS z dnia 16.10.2009 r., z dnia 12.10.2011r.,
- wniosek o przeliczenie świadczenia z dnia 9.01.2012 r.,
- świadectwo pracy z dnia 5.01.2012 r. wystawione przez M. w J.,
- decyzja ZUS z dnia 15.01.2012 r., z dnia 29.02.2012 r.,
- pismo wnioskodawczyni z dnia 8.11.2013 r.,
- zaskarżona decyzja z dnia 18.11.2013 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni A. D. uznać należy za uzasadnione.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 orzekł, że art. 28 cytowanej ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r.

o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726), w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227

ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r.,

w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo

do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela

do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP. W pozostałym zakresie Trybunał umorzył postępowanie. Orzeczenie

to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z dnia 22 listopada 2012 r.

W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, że na podstawie art. 6 ustawy z 16 grudnia 2010 r. ustawodawca dodał do ustawy o emeryturach

i rentach z FUS art. 103a, zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego

przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał

je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Na mocy art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. nowy art. 103a ustawy o emeryturach

i rentach z FUS znalazł zastosowanie do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, poczynając od 1 października 2011 r. (...). Podstawowy problem w rozpatrywanej sprawie dotyczył oceny, czy ustawodawca, rozciągając obowiązek rozwiązania stosunku pracy

z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji prawa do emerytury - na osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., nie naruszył zasady zaufania

do państwa i stanowionego przez nie prawa. W tym okresie bowiem treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego (i stażu ubezpieczeniowego), co znaczy, że realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia. Zasada ochrony zaufania do państwa

i stanowionego przez nie prawa, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, związana jest z bezpieczeństwem prawnym jednostki. Przejawia się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa przez państwo, by nie stawało się ono pułapką dla obywatela i by mógł on układać swoje sprawy

w zaufaniu, że nie naraża się na skutki, których nie był w stanie przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, że jego działania będą także później uznawane przez porządek prawny.

Rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które skutecznie nabyły

i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego. Aby emeryturę nadal pobierać po 1 października 2011 r., musiały one rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą.

W przeciwnym razie ich świadczenie emerytalne ulegało zawieszeniu. Oceniając sytuację tych osób z punktu widzenia zasady ochrony i zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, należy dojść do wniosku,

że gdyby w momencie przechodzenia na emeryturę osoby te wiedziały,

że będą musiały przerwać zatrudnienie, żeby uzyskać świadczenie emerytalne, to ich decyzja być może byłaby inna, tzn. nie składałyby wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowały zatrudnienie. Korzystniejsze byłoby bowiem dla nich osiągnięcie wysokiego dochodu ze stosunku pracy niż dużo mniejszej emerytury. Co więcej - późniejsze złożenie wniosku oznaczałoby wyższe świadczenie emerytalne. Treść ryzyka emerytalnego, w określeniu której ustawodawca ma swobodę, nie powinna być zmieniana w stosunku do osób, które już nabyły i zrealizowały prawo do emerytury.

Trybunał zwrócił ponadto uwagę, że ustawodawca wprawdzie przewidział w art. 194c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dodaną ustawą z dnia 10 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, możliwość ponownego, korzystniejszego od zasad ogólnych, ustalenia wysokości świadczenia dla osób, które złożyły wnioski o emeryturę w latach 2009-2010, a którym świadczenie zostało zawieszane od 1 października 2011 r., jednakże uzależnił skorzystanie z niej od spełnienia warunku niepobierania zawieszanej emerytury przez 18 miesięcy. Tym samym osoby, które go nie spełnią, mogą wprawdzie przeliczyć wysokość emerytury po rozwiązaniu stosunku pracy, ale na zasadach ogólnych - świadczenie zostanie zatem wyliczone wg kwoty bazowej albo średniego dalszego trwania życia na dzień złożenia wniosku, którego mogliby nie składać, gdyby wiedzieli, że zostanie w stosunku do nich zmieniona treść ryzyka emerytalnego.

Zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji RP z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utracił moc art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego są powszechnie obowiązujące, abstrakcyjnie adresowane, zawierające normatywną treść, także w sensie negatywnym i zbliżają się do regulacji normatywnej - wówczas, kiedy rozstrzygnięcie eliminuje niekonstytucyjną normę. Takie cechy należy przypisać orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającemu wprost niekonstytucyjność przepisu prawa, ale także ustalającym zakres treściowy przepisu, w jakim popada on w kolizję z Konstytucją. W uzasadnieniu wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. (pkt 9) Trybunał wskazał, że utrata mocy art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. oznacza, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Równocześnie Trybunał zaakcentował, że rozpatrywana sprawa nie dotyczyła istoty rozwiązania zawartego w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Trybunał bowiem badał wyłącznie zastosowanie przez ustawodawcę nowej treści ryzyka emerytalnego wobec osób, które miały już ustalone prawo do emerytury.

Przepis art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2011 r. i stanowi on, iż prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Trybunał Konstytucyjny w przytoczonym wyżej orzeczeniu wyjaśnił, że spośród emerytów ci, którzy nabyli prawo do świadczenia i jego realizacji w określonym przedziale czasowym, tj. od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. nie podlegają rygorom wynikającym z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach. Wnioskodawczyni wniosek o emeryturę złożyła w dniu 7 października 2009 r., prawo do emerytury nabyła od dnia 1 października 2009 r., na mocy decyzji ZUS z dnia 16 października 2009 r. Mieści się zatem ona w kręgu osób, o których wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r.

Sąd rozpoznając niniejszą sprawę przyjął, że choć Trybunał nie orzekł o działaniu orzeczenia wstecz, jednak przytoczone uzasadnienie oraz zakres stosowania zakwestionowanej normy prawnej przemawiają za przyjęciem, iż zawieszenie wypłaty emerytury w związku z kontynuacją zatrudnienia, było nieuzasadnione. Zgodnie z powołanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego cyt. przepis art. 103a w zakresie dotyczącym kategorii ubezpieczonych, do których należy skarżąca został usunięty z porządku prawnego.

W świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Utrata mocy obowiązującej przepisu z powodu jego niezgodności z Konstytucją oznacza, że przepis ten nie może być stosowany poczynając od daty jego uchwalenia. Wyrok Trybunału ma skutki retroaktywne, a przez to zachodzi konieczność ponownego rozpoznania sprawy z pominięciem już niekonstytucyjnego przepisu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2008 r. V CO 43/08 LEX nr 564856, wyrok z dnia 21 listopada 2006 r. II PK 42/06 LEX nr 950622).

W stosunku do ubezpieczonych objętych rozstrzygnięciem Trybunału należy zatem dokonać rekonstrukcji stanu prawnego, powracając do stanu jaki obowiązywał zanim do ustawy o emeryturach i rentach z FUS został dodany art. 103a cyt. ustawy. Przed wprowadzeniem tego przepisu nie istniał wymóg rozwiązania stosunku pracy celem realizacji prawa do emerytury. Ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507) uchylony został z dniem 8 stycznia 2009 r. ust. 2a art. 103 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 37 pkt 5 lit. b cyt. ustawy). Przepis ten stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Od dnia 1 stycznia 2011 r. przepis ten ponownie został wprowadzony do ustawy o emeryturach i rentach z FUS jako art. 103a - z mocy art. 6 pkt 2 w zw. z art. 30 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw z dnia 16 grudnia 2010 r.

Ubezpieczonym, którzy nabyli prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. była wypłacana emerytura, mimo kontynuowania zatrudnienia u pracodawcy, na rzecz którego wykonywali je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, gdyż nie obowiązywały w tym zakresie żadne ograniczenia. W związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego prawo do wypłaty emerytury dla tej grupy ubezpieczonych zostało zachowane.

Z mocy art. 28 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (...) przepis art. 103a cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS znajdował zastosowanie do emerytur przyznanych przed dniem jego wejścia w życie - poczynając od dnia 1 października 2011 r., dlatego też od tej daty organ rentowy wstrzymał wnioskodawcy wypłatę emerytury. Tym samym od tej daty wnioskodawca zachował prawo do wypłaty emerytury (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 lutego 2013 r., III AUa 41/13).

W rezultacie w związku z wyżej powołanym orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego należało wnioskodawczyni przyznać prawo do wyrównania emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.

Wprawdzie w zaskarżonej decyzji ZUS wskazuje czasokres od 1 stycznia 2011 r. do 31 sierpnia 2012 r. Jednakże już z uzasadnienia tej decyzji, jak również z dokumentacji zgromadzonej w aktach emerytalnych wnioskodawczyni wynika, że wnioskodawczyni miała wstrzymaną wypłatę świadczenia tylko do 31 grudnia 2011 r. Od dnia 1 stycznia 2012 r. emerytura była już wypłacana z uwagi na to, że wnioskodawczyni rozwiązała stosunek pracy. Również wnioskodawczyni w treści odwołania domagała się wyrównania emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak w sentencji wyroku, stosownie do art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.